

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr H. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr E. A. Knoppers, Amsterdam; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr P. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postkoning No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentie: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Het jaar 1928 III (Slot). — Uit de Schrift: Zelfs de lammen ten roef (Jes. 33:23). — Kerkelijk Leven: In de Donaulanden XVIII. — Anonymiteit opgeheven. Nog één week geduld. — Populaire-Wetenschappelijke Schetsen: Iets over het beeld van Jezus in de moderne literatuur XIII. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Landanoeder. — Literatuur en Kunst: „Tantalus“, door Jo van Amstel. — Perschoonw. — Kerknieuws.

HET JAAR 1928.

III. (Slot.)

In een enkel jaaroverzicht heette 1928 het jaar van het Kellogg-pact.

De tijden zijn voorbij, dat men met zulke verdragen spot.

De een of andere voor-oorlogsche of vóór-oorlogsche geest moge zulke pogingen slechts een hoofdschudden waardig keuren en zij, die de profetie, dat er tot in het laatst der dagen toe oorlogen zijn zullen, opvatten alsof alle ijveren om oorlogen te voorkomen strijdig zou zijn met de Schrift, mogen er zelfs een teeken van verdwazing in zien, zoo langzamerhand heeft toch wel de idee mgang gevonden ook bij de orthodoxe christenheid, dat elk streven om aan de oorlogsrampen te ontkomen lof verdient en geen blaam en dat er althans een psychologische waarde aan mag worden toegekend.

Psychologische waarde heeft stellig ook het Kellogg-pact.

Het beoogt uitschakeling van den oorlog als middel om zijn nationaal-politieke eischen door te zetten.

Bezit het ook andere dan psychologische betekenis?

Het feit, dat Europa den 27sten Augustus te Parijs het pact zoo grif teekende en dat ook Mussolini er mee instemde, waarschuwt de verwachtingen niet te hoog te spannen.

Evenzoo het feit, dat de Verenigde Staten van Noord-Amerika, waar het pact ontvangen en geboren werd, het nog altijd niet hebben geëcht, dat men in den Senaat half om half over het pact en de uitbreiding van de vloot beraadslaagt, dat men er lustig op blijkt te kunnen afdingen (dit is er niet in begrepen, dat ook niet, de Monroe-leer wordt er in het geheel niet door aangetast enz.), zoodat het op een sneeuwpop bij flink dooiweer gaat gelijken, doet twijfelen of het in de internationale politiek eenige verandering brengt.

1928 zal als jaar van het Kellogg-pact niet diep in de memorie der volkeren staan gegrift.

Een hooge barometerstand is er niet van te verwachten.

Ook voor ons land kenmerkte 1928 zich niet door eenig geweldig evenement.

De veranderlijkheid bracht ook op politiek gebied geen noemenswaardige verandering teweeg. Veranderlijkheid was er.

Dat ondervond het intermezzo-kabinet.

Twee ministers wisselden stuivertje.

Zat eerst minister Slotemaker de Bruïne in het hockje, waar de slagen vallen, hij kreeg verademing, doordat de volksvertegenwoordigers bij een ander hockje samenschuolden, waar het troetelkind der Staten-Generaal, minister Van der Vegt, aan het plassen was, voor wien men nu in plaats van bonbons lange haver meebracht.

Ofschoon de minister Waterstaant dezelfde bleef in vriendelijkheid en humor, zal hij toch wel hebben gezocht, dat er niets veranderlijker is dan Kamergunst.

Men verweet aan het Kabinet zijn onvruchtbaarheid.

Onvruchtbaar? vroeg de minister-president verwonderd. Kijk eens, wat een wetskindertjes! Mijn kroost is waarlijk niet minder talrijk dan van dit en dat ministerie.

Eilacie!

De Kamer kwam bij het gezicht op die bloeden niet eens onder den indruk.

Voor minister-killers à la Marchant was het een slechte tijd.

Men kan wel wetsontwerpen verhinderen wet te worden, maar een minister ten val brengen gaat zoo gemakkelijk niet.

Het rammelen met de portefeuilles was in 1928 een ongehoord geluid.

Niemand was ook verlangend het te hooren.

Want welk staatsman zou zich vleien, gezien de politieke konstellatie, het de zittende ministers te kunnen verbeteren?

Als intermezzo-kabinet vond men het ministerie inderdaad nog zoo kwaad niet.

Maar de gedachte, welke vorige jaren in de pers wel eens werd gelanceerd, dat eigenlijk zoo'n soort Kabinet te prefereren is boven een, dat steunt op een rechtsche of linksche (waarin dan socialisten en kommunisten fluiten om de anderen te laten dansen) meerderheid, heeft men blijkbaar algemeen laten varen.

Het Kabinet zelf denkt er precies zoo over.

Het verlangt als Kabinet dit jaar na de verkiezingen vreedzaam te sterven.

Geen wonder.

In de gegeven omstandigheden is er weinig eer te behalen.

Toch zal men bij zijn begravenis naar waarheid zijn verdiensten kunnen huldigen.

De mannen, die er deel van uitmaakten, zijn er geen hommes finis (die geen politieke toekomst meer hebben) door geworden.

Inzonderheid heeft minister Donner een belovend figuur gemaakt.

En zoo kondigden zich, hoewel met zwakke tonen, de komende verkiezingen reeds aan.

Programma's werden opgesteld.

Abonnementen voor verkiezingsredevoeringen werden reeds gehouden.

Ir Albarde hield het in zijn Kerstrede zijn S.D.A.P.-ers voor: le jour de gloire est arrivé (de dag der eere is aangebroken).

Tante Vrijheidsbond liet door het „Algemeen Handelsblad“ verluiden, dat de mogelijkheid op blijde verwachting nog niet is uitgesloten.

De vroegere Amusementspartij heeft in Ds Langbeek een beter vertegenwoordiger gevonden dan eertijds in Ter Hall, want de laatste achtte de Kamer voor zijn komiekigheden te goed, maar de eerste speelt gaarne voor clown. De nar uit de... Hervormd (Geref.) Staatspartij! Voorvechter van de „Vaderlandsche Kerk"! Moest ieder, die tot de Ned. Herv. Kerk behoort, niet bedanken voor zulk een verdediger? Dan gedroeg Ds Kersten, hoe gebrekkelijk zijn politiek doorzicht ook zij en hoezeer hij als hoofd van een knabbelpartij ook dient bestreden, zich in elk geval waardiger.

1928 zette in deze het prelude in voor de verkiezingscantate van 1929.

Een oordeel te vellen over het oeconomische leven van het voorbije jaar valt bezwaarlijker.

In het begin van Januari kan een betrouwbaar statistisch overzicht onmogelijk gereed zijn.

Men moet zich bepalen tot indrukken.

Oeconomische hevingen werden niet geregistreerd.

De Nieuwjaarsrede van den voorzitter van de Amsterdamsche Kamer van Koophandel was in opgewekten toon gezet.

Het vrijwel algemeene gevoelen is, dat 1928 meer vooruitgang dan stilstand te aanschouwen gaf.

En als de eerste cijfers niet bedriegen moet de werkloosheid met 8 à 9 percent verminderd zijn. Inzonderheid dit laatste noopt tot dank.

Ook het kerkelijk leven verliep over heel de linie zonder schokken.

Om met onze Gereformeerde Kerken aan te vangen.

Het was voor haar al bijzonder rustig.

Ten aanzien van de Olympische Spelen toonden zij zich waakzaam.

De „Gerkos“, daartoe in staat gesteld door de offervardigheid van onze kerken over heel het land, heeft buitengewone activiteit ontwikkeld.

Maar wanneer men zich afvraagt, welke kwestie het meest in het brandpunt der belangstelling stond op kerkelijk gebied, dan was het die van den snellen was der kandidaten in de theologie.

Een kwestie, zeker niet van belang ontbloot, maar toch allerminst van grootisch kaliber.

Een voldoende bewijs, hoe kalm de geschiedenis van dit jaar voor onze kerken was.

En wat nu deze kwestie zelf aanbelangt, men heeft berekeningen gemaakt, binnen hoeveel jaar een kandidaat op geen beroep meer behoeft te rekenen.

Men heeft maatregelen voorgesteld om stuizen te bouwen, waardoor de stroom van kandidaten niet langer met zulk een kracht onze kerken zou binnen dringen.

Anderen hebben ook idealistische klanken ten gehoor gebracht.

Wij voor ons gelooven nog altijd, dat men zich in deze niet al te ongerust moet maken.

In 1927 hebben we nog herinnerd aan het periodiek voorkomen van dit verschijnsel.

Zonder drastisch ingrijpen heeft ook in vroeger tijd het leven zelf een regulatief gevonden.

Zelfs volgde telkens op een periode van overvloed er een van tekort.

Dat de kerken de eerste jaren eens wat ruim in haar kandidaten komen, achten we allerminst een nadeel.

Menige gemeente heeft jaren achtereen aldoor beroepen op kandidaten uitgebracht, maar werd telkens teleurgesteld.

Het is voor zulke kerken te hopen, dat zij nu eindelijk eens haar wensch vervuld zien.

Men wijst op het feit, dat er kandidaten zijn, die enkele maanden op een beroep moesten wachten.

Daaraan was men zoo langzamerhand ontwend geraakt.

Doch vroeger was dit ver van zeldzaam.